

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Організація торгівлі»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс
Освітня програма/спеціалізація	Експертиза та митна справа
Спеціальність	D7 Торгівля
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Лісіца Вікторія Вікторівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Контактний телефон	+38-050-942-36-25
Електронна адреса	vvlisitsa@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.commerce.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та практичних навичок із сукупності торговельно-технологічних операцій і процесів в оптовій, роздрібній торгівлі, технологічних аспектів процесу продажу і обслуговування покупців.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 18 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 100 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом із застосуванням методів стимулювання і мотивації (вербалізації), методів висловлювання думок і вибору позицій (коло ідей, незакінчені рішення, шкала думок), мето-дів організації обговорень (інтерактивної дискусії, мета план, пошук рішення).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Знання з дисциплін економічного напрямку
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- використовувати базові знання з торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (ПР01); - застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в торговельній діяльності (ПР02); - аналізувати діяльність торговельних	- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06); - здатність працювати в команді та автономно (K07); - здатність виявляти ініціативу та підприємливість (K08); - K13 (ЗК13). Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності;

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
підприємств (ПР05); • вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів (ПР 17); • демонструвати вміння оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності торговельних структур з урахуванням ризиків (ПР20)	• здатність критично осмислювати теоретичні засади торговельної діяльності (K14); • здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних структур (K15); • здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин (K16); • здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності торговельних структур (K17); • здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності торговельних структур (K20); • здатність до оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері торгівлі з урахуванням ризиків (K23).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Сутність та функції внутрішньої торгівлі України. Організаційні основи функціонування оптової торгівлі.		
Тема 1. Сутність, функції і завдання організації торгівлі. Організаційна та функціональна структура торгівлі та показники її розвитку.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати/есе на теми «Сучасні проблеми розвитку внутрішньої торгівлі України», «Вплив військового конфлікту на розвиток внутрішньої торгівлі та адаптація бізнесу в умовах воєнного часу», «Роль цифрових технологій у трансформації внутрішньої торгівлі України», «Проблеми інфраструктури та її вплив на розвиток внутрішньої торгівлі в Україні».
Тема 2. Організаційні основи функціонування роздрібно торгівлі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми «Особливості організаційної структури підприємств роздрібно торгівлі в Україні за сучасних умов», «Вплив цифровізації та автоматизації на організацію роздрібно торгівлі в Україні», «Організаційні виклики кадрового забезпечення в роздрібній торгівлі України», «Законодавчі та нормативні основи організації роздрібно торгівлі в Україні: вплив на діяльність підприємств», «Організація омніканальної роздрібно торгівлі в Україні: інтеграція онлайн і офлайн каналів».
Тема. 3. Сутність та функції оптової торгівлі. Організаційні основи діяльності оптових підприємств.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Сутність оптової торгівлі як ланки товарного руху: функції та роль у забезпеченні ринку», «Організаційні форми оптових підприємств: класифікація та специфіка діяльності», «Економічна ефективність оптової торгівлі: механізми підвищення продуктивності оптових підприємств», «Вплив сучасних інформаційних технологій на організацію діяльності оптових підприємств»,

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		«Роль логістики у функціонуванні оптової торгівлі: організаційні аспекти і виклики»
Тема. 4. Види оптових посередників та їх функції за умов ринкової економіки.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Дослідження механізмів та ефективності взаємодії оптових посередників з виробниками та споживачами в умовах ринкової економіки», «Аналіз впливу незалежних та залежних оптових посередників на ефективність товароруку в ринковій економіці», «Дослідження функціональних особливостей дистриб'юторів і їх ролі у формуванні конкурентних ринків», «Особливості діяльності дилерів як оптових посередників у контексті сучасних ринкових трансформацій».
Тема. 5. Складська мережа. Організація технологічних процесів на складах.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Сутність і завдання організації складського господарства на підприємстві: структура і основні функції», «Вплив технологічних операцій на продуктивність складського процесу: методи дослідження та практичні моделі», «Роль механізації та автоматизації складських операцій у зниженні операційних витрат», «Дослідження сучасних методів управління запасами на складі для забезпечення безперервності виробництва та збуту», «Аналіз сучасних підходів до оптимізації організації складського господарства підприємств у контексті підвищення ефективності», «Застосування логістичних рішень в складуванні товарів», «Роль складу в діяльності сучасної дистриб'юторської / мережевої компанії», «Оптимізація складських площ за допомогою ABC та XYZ-аналізу».
Тема 6. Організація товаропостачання роздрібно-торгівельної мережі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Вибір виду транспорту при доставці товарів в роздрібну мережу» (на прикладі конкретної торгового підприємства), «Регламентація процесів товаропостачання як напрям їх удосконалення», «Аутсорсинг в товаропостачанні».
Тема. 7. Організація перевезень товарів та транспортно-експедиційних операцій.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Організації перевезень товарів: види транспорту і вибір маршруту», «Вплив вибору виду транспорту на ефективність перевезення вантажів», «Основні принципи і методи оптимізації маршруту вантажних перевезень», «Транспортно-експедиційне обслуговування підприємств в торгівлі: сучасні проблеми та напрями трансформації», «Організація залізничних перевезень вантажів», «Контейнерні та пакетні перевезення товарів», «Перевезення вантажів річковим та морським транспортом».
Тема 8. Тара та організація тарообігу на	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення	Підготувати презентації на теми: «Особливості організації тарообігу на підприємствах торгівлі».

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
підприємствах торгівлі.	матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота.	основні операції та їх значення», «Види тари в торгівлі та їх вплив на ефективність товарного обігу», «Технологія приймання і зберігання тари на торговельних підприємствах: проблеми та шляхи вдосконалення», «Методи зменшення втрат тари і оптимізації витрат на тарні операції в торгівлі», «Роль документації та контролю при організації операцій з тарою на підприємствах роздрібно і оптової торгівлі».
Модуль 2. Організаційні основи функціонування роздрібно торгівлі України		
Тема 9. Організаційна побудова, розміщення та розвиток роздрібно торговельної мережі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Провести дослідження на теми: «Розвиток торговельних мереж в Україні», «Процеси глобалізації та роздрібно торгівля України», «Організація торгівлі в супермаркетах», «Формування конкурентного середовища в роздрібній торгівлі», «Тенденції розвитку нових роздрібних форматів в зарубіжних країнах та в Україні», «Франчайзинг як форма організації торговельної мережі», «Сучасні інноваційні підходи до визначення розміщення роздрібного торговельного підприємства за ринкових умов», «Зарубіжний досвід щодо структурно-територіальної організації роздрібно торговельної мережі».
Тема 10. Будова, улаштування проєктування роздрібних торговельних об'єктів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Провести дослідження на теми: «Особливості планування та будівництва торговельних центрів (на власний вибір)», «Сучасні способи розробки дизайну, інтер'єру та атмосфери магазинів різних форматів (на власний вибір)», «Застосування інформаційних та інноваційних технологій в магазинобудуванні», «Сучасні підходи до формування фірмового стилю та інтер'єру магазину центрів (на власний вибір)».
Тема 11. Організація процесу роздрібного продажу товарів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми «Автоматизація торгово-технологічних процесів в магазинах», «Сучасні проблеми організації і технології продажу товарів і обслуговування покупців у магазинах», «Впровадження інноваційних технологій в процес обслуговування покупців в магазині», «Розробка стандартів обслуговування покупців в магазині».
Тема 12. Позамагазинні форми продажу товарів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Перспективи розвитку позамагазинних методів продажу товарів в Україні та світі», «Зарубіжний досвід розвитку напівстаціонарної та пересувної дрібно роздрібно торговельної мережі», «Стан та перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні та світі».
Тема 13. Організація торгівлі на ринках.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Формування конкурентного середовища в ринковій торгівлі», «Ринки в інфраструктурі внутрішньої торгівлі України», «Сучасний стан та перспективні напрями розвитку торгівлі на ринках в Україні»,

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		«Організація контролю за торговельною діяльністю на ринках з продажу продовольчих товарів», «Національні особливості в організації торгівлі на ринку».
Тема 14. Організація торговельного обслуговування покупців.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Послуги як елемент культури торгівлі та фактор підвищення її ефективності», «Культура торгівлі та показники її рівня», «Норми і правила торговельного обслуговування», «Права споживачів та форми їх захисту», «Порядок заняття торговельною діяльністю в Україні. Правове регулювання здійснення торговельної діяльності», «Основні санітарні вимоги до торговельного підприємства та його працівників», «Зарубіжний досвід в регулюванні торговельної діяльності».
Тема 15. Організація праці в магазинах і на оптових складах.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота.	Підготувати презентації на теми: «Організація робочого місця продавця», «Професійна етика продавця», «Поняття умов праці в торгівлі та їх оцінка», «Організація та обслуговування робочих місць на підприємствах торгівлі», «Оцінка ефективності організації праці на підприємствах торгівлі», «Ринок праці та його особливості в торгівлі», «Сучасні підходи до розробки регламентів корпоративної культури».

Інформаційні джерела

1. Анатомія рітейла / Віктор Корсак, Роман Корсак. – Луцьк, Видавництво «Коло», 2021. 816 с.
2. Семенова, Т. В. Економіка та організація торгівлі : навч. посіб. / Т. В. Семенова ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2024. 113 с.
3. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.
4. Балджи М. Д., Однотько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. – К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с.
5. Копич І.М. Внутрішня торгівля України: проблеми і перспективи розвитку : монографія / І.М. Копич, О.О. Нестуля та ін. ; за ред. В.В. Апопії, П.Ю. Балабана. – Львів : Новий Світ – 2014. 565 с.
6. Галай С.О. Організація торгівлі : підручник / С.О. Галай, Г.К. Крихтенко. – Х. : Кліо-прес, 2014. 374 с.
7. Лісіца В.В. Сучасні підходи до формування ціннісної пропозиції (CVP) торговельної мережі. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2025/80_2025/54.pdf
8. Лісіца В.В. Тенденції розвитку мережевого рітейлу в Україні в період пандемії COVID–19. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10973/1/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%A3%D0%95%D0%A2%20%E2%84%962%2898%292020.pdf>
9. Лісіца В.В. Тенденції на напрями трансформації українського рітейлу у пандемічний та постпандемічний періоди // Якість і безпечність продукції у внутрішній і зовнішній торгівлі та торговельне підприємництво: сучасні вектори розвитку і перспективи : колективна монографія ; за ред. О. В. Калашник, С. Е. Мороз, І. О. Яснолоб. - Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2021. 436 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>.

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf.

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyizaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povtnavch.pdf.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadokvyznannyaresultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>.

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf.

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannyata-protidiya-korupciyi>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/otherdivisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>.

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання – екзамен

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 балів); тестування (8 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 9-15): виконання навчальних завдань (7 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (7 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни